

Jonge tandartsen over hun opleiding

1 Inleiding

Sinds 2007 onderzoekt de KNMT periodiek de werkervaringen en toekomstplannen van jonge tandartsen.¹ In deze onderzoeken komt steeds ook kort aan de orde hoe zij terugkijken op hun opleiding. In de editie van 2018 lag de focus uitsluitend op dat laatste. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met de drie opleidingen Tandheelkunde.

Voor de ervoor opgestelde enquête zijn alle tandartsen benaderd die in de periode 2012 tot en met 2017 aan een van de drie opleidingen zijn afgestudeerd en van wie een e-mailadres bekend was. Van deze 1.074 tandartsen hebben er in totaal 314 (29%) de vragenlijst (gedeeltelijk) ingevuld.

In de enquête werden onder andere alle vakgebieden voorgelegd die tijdens de opleiding aan de orde komen, met de vraag of de jonge tandartsen zich op elk ervan bij het afstuderen onvoldoende of voldoende toegerust hadden gevoeld om zelfstandig aan de slag te gaan. Deze bijdrage is gewijd aan de uitkomsten met betrekking tot tien algemene vakgebieden.

2 Toerusting op de algemene vakgebieden

Uit figuur 1 blijkt onder meer dat steeds een ruime meerderheid van de tandartsen zich naar eigen zeggen bij het afstuderen (ruim) voldoende toegerust had gevoeld op het gebieden van anatomie (85%), infectiepreventie/praktijkhygiëne (83%), sociale tandheelkunde (75%) en voorlichtingskunde/gespreksvoering (74%). Daarentegen gold dat voor steeds iets minder dan de helft waar het ging om het gebied van psychopathologie (47%), statistiek/methodologie (48%) en materiaalkunde (48%).²

Nader bezien, blijkt dat de beoordelingen van de tandartsen van hun toerusting op deze tien vakgebieden statistisch gezien samenhangen. Daarom kunnen de oordelen over de mate van toerusting op deze vakgebieden worden samengenomen in een additieve schaal, die mag worden beschouwd als een algemene indicatie van de mate waarin de jonge tandartsen zich door hun opleiding toegerust voelden op de genoemde algemene vakgebieden.³ Figuur 2 laat de verdeling op deze totaalschaal zien. Al met al zeiden zeven van de tien (70%) jonge tandartsen dat zij door hun opleiding op de tien algemene vakgebieden voldoende geëquipeerd waren geweest om als zelfstandig tandarts aan het werk te gaan. Ongeveer een kwart (26%) oordeelde hierover neutraal, terwijl 4% naar eigen zeggen onvoldoende op hun werk waren voorbereid wat betreft hun kennis en ervaring op de algemene vakgebieden.

Een deel van de tandartsen in het onderzoek heeft desgevraagd de antwoorden toegelicht. Met betrekking tot de opgedane kennis en vaardigheden is onder meer het volgende opgemerkt.

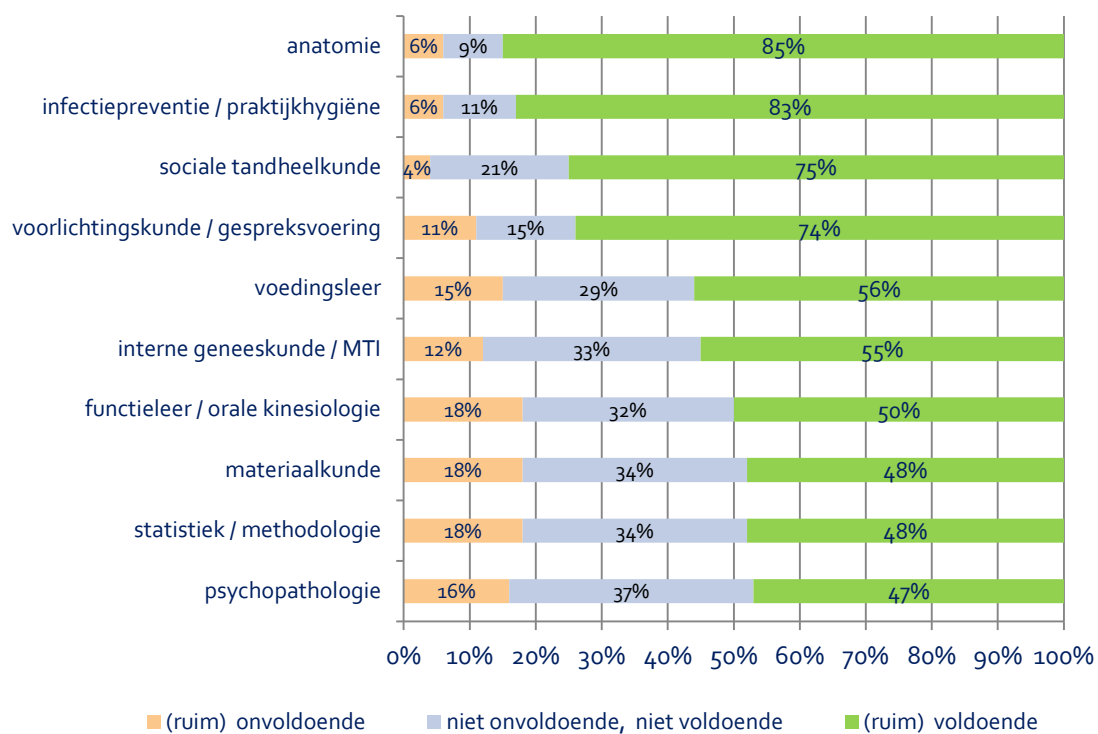
- 'Je moet als tandarts je kennis met name verder ontwikkelen door het opdoen van ervaring en dat is nu eenmaal lastig te bereiken in de onderwijssetting'.
- 'Ik kijk goed terug op mijn masteropleiding en heb van veel docenten veel geleerd. Ik heb het idee dat ik voldoende bagage had toen ik van de opleiding afkwam en zie het als het rijbewijs: je leert het pas echt in de praktijk. Ik denk dat ik goed was voorbereid'.
- 'Op bijna geen enkel gebied van de uitvoerende tandheelkunde voelde ik mij zo bekwaam als ik had gewild'.
- 'Voor alle verrichtingen en/of vaardigheden geldt: vaak heb je wel het een en ander geleerd, maar geen kans gehad om er echt ervaring in op te doen, dus op de werkvloer voel je je wel eens incompetent'.

1 Dam BAFM van, Boer JCL den, Bruers JJM. Werksituatie en toekomstplannen van recent afgestudeerde tandartsen. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2009; 116: 499-506.

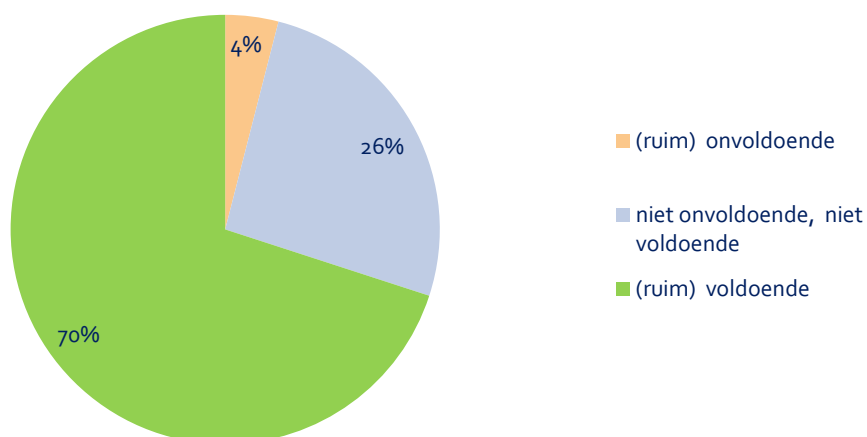
2 Voor de beoordeling van de toerusting op elk van de vakgebieden werd een vijfpuntschaal gebruikt, met als scores 1 = ruim onvoldoende / 2 = overwegend onvoldoende / 3 = niet onvoldoende, niet voldoende / 4 = overwegend voldoende / 5 = ruim voldoende. Voor de percentages in figuur 1 zijn de scores 1 en 2 en de scores 4 en 5 samengenomen.

3 De betrouwbaarheidscoëfficiënt (Cronbach's Alpha) van deze schaal bedraagt 0,833. Hiermee mag deze als voldoende betrouwbaar worden beschouwd. De schaal loopt van minimumscore 10 (tien maal score 1) tot maximumscore 50 (tien maal score 5). Voor figuur 2 zijn de scores als volgt samengenomen: (ruim) onvoldoende = scores 10-25 / niet onvoldoende, niet voldoende = scores 26-35 / (ruim) voldoende = scores 36-50.

Figuur 1 Mate waarin de jonge tandartsen zich bij hun afstuderen toegerust hadden gevoeld op elk van de algemene vakgebieden die in de opleiding aan de orde waren geweest (n = 289)

Figuur 2 Mate waarin de jonge tandartsen zich bij hun afstuderen over het geheel genomen toegerust hadden gevoeld op de algemene vakgebieden (n = 289)

© 2021 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.